

De abstractie, die palenhoofden die bijna als een pijl onder een laken schieten.

Interview

Dialogoog tussen hemel en aarde

Mooi laag standpunt? Ongerepte natuur? Gouden uurtje? Jeroen Hofman loopt met een grote boog om vastgeroeste natuurfotografie clichés heen en schopt moeiteloos onze heilige huisjes omver. De *man made elements* die wij koste wat het kost proberen te vermijden zijn rijkelijk vertegenwoordigd in zijn fotografie. En dan is er nog die horizon, precies in het midden: een doodzonde in ons wereldje.

Jeroen Hofman - www.jeroenhofman.com Interview: **Roeselien Raimond**

Zee onthaast. De stad stapelt op in je hoofd, maar de zee met haar lege horizon is een rustpunt.

Zijn nieuwe boek 'Zeeland' is dus ... Even wennen. Alsof ik een vreemd gerecht krijg voorgeschoteld. Het ruikt anders, het oogt anders, het lijkt totaal niet op wat ik ken. Maar júíst dat intrigeert en vraagt dringend om een nadere inspectie! Waarom doet Jeroen wat hij doet?

"Ik had net het boek 'Eiland' gemaakt, over mijn tocht langs de Waddeneilanden. Toen kwam corona en ik dacht: al moet ik in mijn hoogwerker slapen, ik ga niet binnen zitten, toedeledokie! Door de vakanties in mijn jeugd in het houten huisje van mijn oom en tante op Schouwen-Duiveland had ik goede herinneringen aan Zeeland en ik besloot daar

eens te gaan kijken. Vervolgens zag ik veel verwantschap met de Wadden. De slikgebieden heten daar kwelders en in Zeeland noem je ze schorren, maar ze zien er bijna hetzelfde uit. Het grote verschil is dat op de eilanden geen horizonvervuiling is, het is er heel weids, zonder windmolens of industrie. Je moet in Zeeland wel iets langer kijken wil je de natuurspracht isoleren."

Aldus Jeroen, die zijn foto's vervolgens vult met ... palen, badgasten, campers, golfbanen, huisjes, kerncentrales, vliegers, schaatsers, crossmotoren, elektriciteitsmasten, vliegers, bruggen en boten.

"Waar ik die windmolens in het begin nog probeerde te mijden, ging ik ze later juist waarderen als onderdeel van mijn foto's. Als je ze uit de mist laat opdoemen dan krijgt het bijna iets unheimisch. Toen ik in het begin die hoogspanningsmasten zag vroeg ik wel: 'Waarom staan die hier?' Waarop ze heel gevat antwoordden: 'Omdat ze ze in Bloemendaal niet willen!'"

Luctor et emergo

En precies dit, het vermogen mee te bewegen, is representatief voor de Zeeuwse mentaliteit. Al sinds mensengeugenissen passen Zeeuwen zich aan allerlei externe invloeden aan, een thema dat in het boek zeer centraal staat. Jeroen

Het Verdronken Land van Saeftinghe.

werkte vier jaar aan zijn 'Liefdesbrief aan Zeeland', met als doel het Zeeuwse landschap in beelden te conserveren, vanuit de verwachting dat het over twintig jaar ingrijpend zal zijn veranderd.

In het boek verwoordt ir. Henk Hartzema, architect en stedenbouwkundige, het als volgt: "Zeeland is in de lange geschiedenis altijd geconfronteerd met omstandigheden die veel groter zijn dan de mens, zoals eb en vloed, de weersomstandigheden, de overstromingen, de zeespiegelstijging en de uitstroom van rivieren. Er is altijd wel iets machtigs waar Zeeuwen door de eeuwen heen steeds mee hebben weten te dealen." Docent historische geografie Aad de Klerk voegt hier nog aan toe: "Naast de

stormvloed en rampen, worden ze nu getroffen door de verzilting van de grond en het massale toerisme."

Jeroen: "Neem nou die zeekraal in het gebied de Tureluur: mooi voor op de foto, met dat rood in de herfst, maar het is natuurlijk wel volledig aangelegd. Dan denk ik: jongens, het moet niet allemaal gecultiveerd natuurschoon gaan worden, en dan met name het Verdronken Land van Saeftinghe en het Zwin ... Blijf. Daar. Van. Af. Bij het Verdronken Land van Saeftinghe ligt een jachthaven, een getijdenhaven. Het ene moment ligt je boot in de modder en kun je dus niet weg. De natuur gaat daar gewoon haar gang. Maar er hoeft maar één vastgoedondernemer te zijn die daar een of ander sluisje

in gaat zetten ... Je reinste onzin! Niet alles hoeft rendabel te zijn. Het Verdronken Land van Saeftinghe hoeft nooit rendabel te worden. Nóóit!

Ik hoop dat de Zeeuwen zich bewust worden van wat ze hebben en daar zuinig op blijven en het niet weggeven aan de eerste de beste vastgoedprojectontwikkelaar. Dat de industrie zich niet verder uitbreidt en dat de natuur gewoon haar gang kan blijven gaan."

Ansichtkaart

Het werk van Jeroen wordt weleens in één adem genoemd met zeventiende-eeuwse landschapsschilders. En met zijn typerende Hollandse wolkenluchten is de vergelijking ook snel gemaakt.

Het Verdrongen Land van Saeftinghe.

Jeroen is even stil. Dan zegt hij: **“Dat mag. En natuurlijk zijn er wel referenties naar Van Ruysdael en de abstractie van Toorop of de vroege werken van Mondriaan. Als kind ben ik heel veel naar musea meegenomen en bepaalde landschappen refereren voor mij sterk aan schilderijen. Maar waar ik meer fan van ben is de Düsseldorfse Schule, zoals Andreas Gursky; fotografen die heel stelselmatig heel rustig keken naar landschappen en verhoudingen. Gursky’s beroemde werk ‘Rhein II’ is niks meer dan een paar groene en een paar blauwe vlakken en zo is ook mijn werk soms een beetje kalig: wat zie ik nou? Er zijn zat fotografen die wachten op de spetterende breking van het licht door de wolken. Mij boeit dat niet. Dat is een ansichtkaart. Ik wil gewoon vorm**

zien, kleur en eenvoud. En dat teruggebracht naar een beeld waarvan je denkt: zo heb ik dat nog niet eerder bekeken. Veel mensen hebben als uitgangspunt: mooi voor boven de bank. Terwijl je moet denken: leerzaam voor in het museum. Dan wordt het vanzelf wel mooi voor boven de bank.

Inmiddels leef ik van de verkoop van prints aan verzamelaars. Ik zit in grote collecties, waaronder die van het Ministerie van Buitenlandse Zaken. Ik sta op beurzen en heb een grote solotentoonstelling gehad, dus ik heb nu wel mijn handtekening. Ik heb echter zoveel afwijzingen, teleurstellingen en kritiek moeten doorstaan. Als iemand zei: ‘Sorry, dit is door iemand anders echt beter gedaan,

kerel!’ Of: ‘Je gebruikt een te wijde lens, zo komt er geen rust in je beeld.’ Dan deed dat echt zeer! Dan dacht ik eerst: waar bemoei je je mee. Maar uiteindelijk realiseerde ik me: je hebt wel gelijk, toch wel! En daar leerde ik van.”

Maar die horizon in het midden ...

Hard lachend: **“Jaaaaa, dat doe ik lekker wél! Natuurlijk ben ik bekend met de schilderwetten, met de regel van derden. De wolken en de lucht zijn voor mij echter net zo belangrijk als het aardoppervlak en daar komt mijn traditionele tweedeling vandaan. Als je kustgebieden fotografeert dan is de terugslag van wolken in het water allesbepalend. Je kunt er nooit een andere lucht in fotoshoppen, want de lucht máákt het water. Blauw maakt**

Tureluur, zeekraal.

blauw. Mist maakt gelijkmatig. Het is een spel tussen die twee. Het is een dialoog. Een landschap is voor mij een continue conversatie tussen hemel en aarde."

Schoenendoos

Het mag duidelijk zijn dat Jeroen een andere kijk op natuur heeft. Letterlijk.

Waar de meeste natuurfotografen het liefst op ooghoogte van dichtbij fotograferen, kijkt hij, met zijn 'groot statief op wielen', van verre op zijn onderwerpen neer.

"Mijn fotografie komt op het eerste gezicht nogal droog over. Dat je denkt:

kun je niet wat dichterbij? Kun je niet gewoon op je buik gaan liggen tussen die schorren en slikken? De hoogte, zo'n 20 meter, zorgt voor een bepaalde gelaagdheid, alsof je in een schoenendoos kijkt. Mensen worden stoffage van het landschap, een aankleding, niet meer individueel benaderbaar. Ik zit op een

Jeroen Hofman (1976) studeerde fotografie aan de Koninklijke Academie van Beeldende Kunsten in Den Haag. Geïnspireerd door het werk van onder anderen Hans van der Meer, Edward Burtynsky en Gregory Crewdson begon hij foto's te maken vanuit een hoogwerker. Hij won verschillende prijzen en onderscheidingen, waaronder twee keer een Zilveren Camera-categorieprijs.

In september 2024 verscheen zijn nieuwste boek '**Zeeland**', waarin hij de rauwe schoonheid van Zeeland vastlegt.

Schaatsen in Zeeland.

hoogte dat ik de mensen onder me niet meer hoor en de vogels boven me net niet kan grijpen. Door die afstand kijk je veel langer. Ik wacht en wacht, terwijl pilaarwolken ontstaan of een grijze lucht die in één keer opentrekt. Als je lang genoeg kijkt, zit er in elke foto een punctum: iets wat het interessant maakt. Die variatie in kleur en vorm, dat maakt Nederland zo mooi, met zijn vier seizoenen op een dag. En de verrassing, hè! Ik heb gewoon drie dagen ijs en prachtige schaatsscènes mogen meemaken in Zeeland. De gemiddelde Zeeuw is stomverbaasd dat dat überhaupt kan!

Kijk ... mijn beelden vallen moeilijker op Instagram. Jouw beelden zijn bijvoorbeeld veel makkelijker, snappier. De

scherpte, de onscherpte, de blik ... Bám, in your face! Als je mijn foto's in Amsterdam, waar ik een solotentoonstelling heb, bekijkt op 120 bij 155, dan zijn het net van die veldslagen-schilderijen; het detail blijft maar komen. Je hebt langer nodig om zo'n beeld tot je te laten komen."

Verandering van spijs

Jeroens foto's zijn géén hapklare brokjes in felgekleurde verpakkingjes, geen 'ansichtkaarten'. Zoals hij eindeloos geduld heeft bij het maken, dwingen de foto's op hun beurt dit geduld weer af bij de kijker. Maar als je jezelf wat tijd gunt om eraan te wennen, smaakt het naar méér. Ga dus vooral eens zitten en neem de tijd voor Zeeland op zijn Jeroens! 🐟

Zeeland

€ 64,50 | 26,5 x 35 cm | 160 pagina's